

SITUACIJA CRKVE U SUVREMENOM SVIJETU

prezbiter, okoliš, Duh Sveti

Dr. Anton BENVIN

Čovjek je u stanovitoj neprilici kad mora ovdje birati teme za opću diskusiju. Po općoj ocjeni i po presudbi većine na Tjednu tema je ovog Tjedna neosporno bila pogođena. Predmet evangelizacije obuzima naprezanje i traženje izlaza čitave Crkve, i katoličke i njezinih sestara. Po sudu prisutnih obradba tematike u pojedinim predavanjima bila je na visini, iako je bila nedostatna. Želje, prijedlozi i opaske odnose se na stanovite vidove te problematike koji ovaj puta nisu uzeti u razmatranje. Od neosvjetljenog uzet ću ovdje troje: 1) u prvom redu ono kojemu je Tjedan bio upravljen a to je *prezbiter*, 2) zatim *kontekst* ili *okoliš* koji evangelizaciju uvjetuje, i 3) treće ono što su zvali *causa efficiens*, tvorni uzrok, a to je Duh Sveti.

1. Tjedan je za *svećenike* to jest za prezbitere i njihove suradnike. Koliko prezbitera ova tematika zanima pokazuje odaziv na ovaj Tjedan. Ustrajno dolaženje na ovaj Tjedan jest znak ovog vremena. Čini se da bi bilo dobro posvetiti više pozornosti tom zadatku da se svećeniku jasno kaže i da mu se pomogne da otkrije svoje mjesto, napose ukoliko on sačinjava prezbiterij koji na čelu sa svojim biskupom, a sastavljen od dijecezanskog i redovničkog svećenstva djeluje u određenom kraju, tvori mjesnu Crkvu. To je uostalom bilo predavanje Živka Kustića. To je bilo prvo o čemu bi nužno trebalo voditi računa kad se govori o evangelizaciji.

2. *Evangelizacija u svijetu*. Možda je izraz svijet za naše doživljavanje previše statičan. Međutim okoliš u kojem Crkva navješćuje živu Božju riječ je znatno opečaćen dinamičnim tokovima prostora i vremena, mijenama. Mi djelujemo *inter mundanas varietates*. Npr. ako se uzme posljednjih 50 godina (od 1925. pa do danas), u svijetu se jako mnogo izmijenilo. Ako uzmemo Vimerov *Život Isusa Krista* i pojam evanđelja koji je u toj knjizi prisutan mislim da smo znatno pokročili dalje. Ili svijest odgovornosti za navještaj evanđelja koliko ta svijest rezultira kao prisutnost u katekizmima ili ostalim priručnicima, npr. propovjedničkim i homiletskim. Možda je znak vremena prije 50 godina bio obilježen stanovitom sigurnošću *philosophiae perennis*, nekoga smirenog pokoja, *«pacifica possessio veritatis»* u duhu riječi iz Matejeva Evanđelja. Crkva misli u stoljećima, njoj se ne žuri, ona je razborita. To je Crkvu možda u ono vrijeme unosilo u neko mirenje s postojećim. Ako je bila brojna, bila je brojna zato što se reproducirala biološki, rađanjem djece, a nisu obraćenja kao znak Crkve onih godina toliko opečaćivali. Danas je spokoj, smirenost, ustupilo mjesto nespokoju, osjećaju ugroženosti i dužnosti da se nešto uradi. Jao nama ako ne navješćamo Evanđelje! Prema tomu, koji je znak tekućeg vremena? Možda to da je ono upravo tekuće vrijeme, da je ono u tijeku. »Nije moguće nogom stati dva puta u rijeku«, govorio je stari filozof. Kad smo ovog puta došli u Za-

greb, Zagreb nije isti kao što je bio lane ili prije dvije, tri, četiri godine. Pa i kad se vratimo kući, situacija ili stanje neće biti isto. Stanje je stalno u tijeku. Vratit ćemo se u nove, više ili manje, izmijenjene tokove. Ako se sada pitamo: što daje pečat glavnim tokovima našega vremena u svijetu, u Crkvi ili u ovoj zemlji Hrvatskoj? To su sigurno revolucije koje su se dogodile sve do francuske preko sovjetske, industrijske, radničke, studentske ili kako ćemo ih već zvati. Zatim veliki pokreti u svijetu od kojih nas posebno urbanizacija ili migracija sigurno zaokuplja. Velike su razlike u našoj zemlji između gradova kao što su Zagreb ili Split, i krajeva kao što su Krbava, Lika, Bosna, Bačka, Kosovo ili Hercegovina itd. Crkvi su tokovi u neprekidnom naviranju i strujanju od humanizma, reforme, protureforme, prosvjetiteljstva postali znak da razmišlja, da izlazi iz prošlosti i da se nalazi pred budućnošću i da joj je glavna šansa u budućnosti. Po tome je ona slična prvoj Crkvi koja nije imala svoje prošlosti. Imala je samo budućnost za koju je živjela. »Što stojite gledajući u nebo?« rekao je anđeo apostolima. Za razliku od prve Crkve mi svoje prošlosti ipak ne možemo zaniijekati. Na primjer na ekumenskom planu, kad osjećamo razlike, teškoće i neprilichnosti koje nas veoma smetaju i skućavaju u evangelizaciji. Jer ako vjernici nisu jedno, onda su znak da Kristova riječ ne može biti prihvaćena autentično.

3. Htio bih na zadnjem mjestu istaknuti *svijest o Duhu Svetome* kao onu temu koja na ovom Tjednu nije došla do jakog izražaja. Ona je bila prisutna u svim predavanjima, molitvama, ali isplatilo bi se Duhu Svetomu posvetiti čitav jedan Tjedan, jer Duh Sveti je u svijesti naših vjernika veliki nepoznati, a ipak Duh Sveti Crkvu oživljuje. On je onaj »*qui locutus est per prophetas*«. On je govorio i on govori. Treba slušati što on govori Crkvama. Duh je onaj koji evangelizira preko ljudi. Krist govori u svome Duhu. Duh treba da stoljećima podsjeća Crkvu na sve što joj je Krist htio reći. A možda još da spomenem i ovo: ako se posvetilo dosta vremena problemu *obraćenja*, isplatilo bi se posvetiti mnogo i problemu *vjere* u smislu onog što je Dokument Sinode rekao o vjeri: »Navješćivanje Riječi Božje izaziva vjeru. Vjerom se čovjek slobodno Bogu potpuno povjerava.«

* * *

Predsjedatelj Tjedna dr Šagi-Bunić zahvalio se Dru Antonu Benvinu na veoma kritičnim opaskama i primijetio da i te opaske spadaju kao sastavni dio u rad Tjedna. Bilo bi mi stoga veoma drago da je Dr Benvin opširnije razradio temu o Duhu Svetomu. Faktično je razradio situaciju Crkve u suvremenom svijetu, to znači da je dao nadopunu predavanju gosp. Ratka Perića.